

درس 13:

الف) ابیات را به نثر روان معنی کنید؟

1. ز سمّ اسب می چرخید بر خاک
به سان گویی خون آلود، سرها
پاسخ: سر بریده ی سربازان مانند یک توپ خونین روی خاک زیر سم اسب ها می چرخید.
2. به خواب شفق در دامن شام
به خون آلوده ایران کهن دید
پاسخ: جلالالدین به سرخی شفق نگاه می کرد و ایرانی خونین را تصور می کرد
3. بدان شمشیر تیز عافیت سوز
در آن انبوه، کار مرگ می کرد
پاسخ: با آن شمشیر تیز و کشنده ی خود در میان سپاه مغول کار مرگ باری انجام می داد
4. به پاس هر وجب خاکی از این ملک
چه بسیار است آن سرها که رفته
پاسخ: به خاطر هر وجب از خاک وطن انسان‌های زیادی جان فدا کرده‌اند

ب) لغات را معنی کنید؟

سیماب = نقره ای	تازیک = غیر ترک	خود = کلاه جنگی	سینه مالان = سینه خیز
خرگه = خیمه ی بزرگ	افسر = تاج	عافیت سوز = کشنده	بی پایاب = بی‌گذار

پ) به سوالات پاسخ دهید؟

" در امواج سند" اثر کیست؟

پاسخ: دکتر مهدی حمیدی

منظور از سدّ روان در بیت زیر چیست؟

از آن سدّ روان در دیده‌ی شاه

ز هر موجی هزاران نیش می‌رفت.

پاسخ: منظور رود سند است

مفهوم مصراع " چو موی خوبشتن در تاب رفتند" چیست؟

پاسخ: مانند گیسوان پرچین خود آشفته و پریشان شدند.

مفهوم مصراع " بنای زندگی بر آب می‌دوید" چیست؟

پاسخ: زندگی خود را بر باد رفته و نابود شده می‌دید.

مشبه و مشبه به را در مصراع زیر بیابید؟

ز سمّ اسب می چرخید بر خاک

به سان گوی خون آلود، سرها

پاسخ: مشبه = سرها   مشبه به = گوی

یک شاعر چهار پاره سرا نام ببرید؟

پاسخ: فریدون مشیری

در بیت " نهان می‌گشت روی روشن روز / به زیر دامن شب در سیاهی " دو آرایه‌ی ادبی

بیابید؟

پاسخ: روز و شب = تضاد   دامن شب = جان بخشی

چهار پاره را تعریف کنید؟

پاسخ: یکی از قالب‌های شعری است که از چند بند هم وزن تشکیل شده است، هر بند شامل چهار مصراع است و مصراع‌های زوج آن هم قافیه‌اند.